

Nota duurzaamheid

1. Inleiding

Op 29 november 2009 heeft de gemeente Beemster met provincie Noord-Holland een (door het rijk geïnitieerd) klimaatakkoord afgesloten. Met dit akkoord heeft de gemeente Beemster zich geïnteressaard om te streven naar een reductie CO₂ uitstoot van 20 % in 2020 voor het Beemster grondgebied. Ook is afgesproken dat de gemeente Beemster een plan van aanpak (nota) duurzaamheid dient op te stellen.

In het collegeprogramma 2010-2014 heeft het college haar ambitie uitgesproken om duurzaamheid in een brede zin van het woord vorm te geven en zoveel mogelijk te integreren in het gemeentelijk beleid. Ook is hiertoe een portefeuille economie en duurzaamheid ingesteld. Om handen en voeten te geven aan duurzaamheid is de onderliggende nota duurzaamheid opgesteld.

In deze nota zal niet zozeer de nadruk liggen op een kwantitatieve doelstelling, maar meer op een aantal concrete en haalbare doelen. Het is vooral de bedoeling om in samenwerking met bedrijven, instellingen en burgers tot een breed draagvlak te komen om het beleid te realiseren.

De verwachting is inherent daaraan dat de gemeente Beemster, door een combinatie van de uitvoering van lopende projecten en uitvoering van de in deze nota genoemde maatregelen, de CO₂ reductiedoelstellingen zal bereiken.

Opbouw nota

Deze nota zal als volgt worden opgebouwd. Eerst zal ingezoomd worden op de samenhang met het rijksbeleid en provinciaal beleid met een korte doorkijk naar een duurzaam Beemster. Daarna zal worden ingegaan op de samenhang en mogelijke dwarsverbanden met bestaande projecten en initiatieven binnen de gemeente Beemster. In dit hoofdstuk geven we een beeld van de bereikte resultaten en de lopende projecten op duurzaamheidsgebied. We willen hiermee benadrukken dat al veel is bereikt en dat ambities al langere tijd in de gemeente Beemster bestaan.

Door het Rijk zijn een aantal hoofdthema's benoemd die aan de hand van de grootste milieuwinst zijn samengesteld. In combinatie met de lokale wensen en de specifieke gebiedskenmerken van de gemeente Beemster worden in dit hoofdstuk vijf hoofdlijnen (speerpunten) van het beleid geschetst. Deze hoofdlijnen worden vervolgens onderverdeeld in maatregelen. Aan de hoofdlijnen en voorgestelde maatregelen zal zoveel mogelijk een fasering en prioriteit worden gekoppeld. Ook zullen een aantal maatregelen nog nader uitgewerkt moeten worden. Met name om een goed beeld te krijgen van de financiële haalbaarheid zal deze uitwerking nodig zijn.

2. Rijks- en provinciaal beleid

Rijksbeleid

Het klimaatbeleid van Nederland vloeit voort uit gemaakte afspraken in de verdragen van Kyoto, Kopenhagen en Mexico- Stad en uit afspraken met de Europese Unie. De afspraken betreffen doelstellingen over het terugdringen van CO₂.

De reductie betreft in de Europese Unie voor 2020, 20% CO₂ ten opzichte van 1990. De sectoren die deelnemen aan zogenaamde emissiehandelssysteem moeten 21% in 2020 minderen ten opzichte van 2005. De sectoren die daar niet onder vallen moeten per lidstaat een aparte doelstelling formuleren. Voor Nederland bedraagt die reductie 16% in 2020 ten opzichte van 2005. Het Kabinet Balkende IV hanteerde een scherpere doelstelling, namelijk een reductie van 30% ten opzichte van 1990. Het huidige kabinet kiest voor een reductie van 20% te opzichte van 1990.

Een invulling van het bovenstaande is de doelstelling dat in 2020, 14% van het nationaal energieverbruik duurzaam moet zijn. Duurzame energie (zoals grootschalige windenergie en groen gas) is beter voor het milieu dan fossiele energie en het maakt Nederland minder afhankelijk van landen die olie en gas produceren. De overheid stimuleert daarom de duurzame productie van elektriciteit en gas. Voor de lange termijn wordt gewerkt aan een duurzame energiehuishouding, de zogeheten energietransitie. De huidige regering zet dus in op een repertoire van vernieuwbare energie.

Provinciaal beleid

In het verlengde van het rijksbeleid streeft de provincie ook naar de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂. Als gevolg daarvan wil de provincie overstappen op duurzame energiebronnen, zoals wind, zon en biomassa (snoeihout, groente- fruit- en tuinafval en mest). De provincie streeft naar 30% minder CO₂-uitstoot en 20% duurzame energie in 2020. De overstap op de opwekking van duurzame energiebronnen wil de provincie vooral bereiken door samenwerking met het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, de inwoners maar vooral gemeenten. Binnen gemeenten wordt hard gewerkt om andere cruciale actoren enthousiast en geïnspireerd te maken voor duurzame energie projecten. Via het zogenaamde CO₂ Servicepunt worden de gemeentelijke koplopers gefaciliteerd om deze positie vast te houden. Als voorbeeld worden in de provinciale uitgave "Klimaatbeleid in uitvoering" de Noord-Hollandse Kroonprojecten genoemd, waar onder de vernieuwende projecten van Des Beemsters. De provincie Noord-Holland ondersteunt gemeenten in de uitvoering van klimaatbeleid zowel door collectieve activiteiten van het CO₂- Servicepunt als in financiële zin.

Duurzame energie in Beemster

De ervaring in de gemeente Beemster is dat bij burgers en bedrijven zonne-energie en biovergisting als kansrijke technieken worden gezien. Het rijk kiest voor grotere samenhangende projecten. Ook de provincie kiest onder andere voor windenergie en biovergisting in bovenregionale projecten. Gezien de economische structuur van de Beemster lijkt biovergisting in een aantal varianten een belangwekkende techniek. Gezien de bijzondere "cultureel erfgoed" status van Beemster kiest het gemeentebestuur niet voor "grootschalige" windenergie. Die keuze wordt door rijk en provincie gehonoreerd. Er zijn mogelijke beperkingen voor het gebruik van grotere biovergistingscentrales. De beleidskeuzes voor

samenhangende projecten van enige schaal, leiden er mogelijk toe dat Beemster na moet denken over samenhang en realisatie over de grenzen van het eigen gebied heen. Centraal in deze nota staat wel de wens om zoveel als mogelijk de in de Beemster aanwezige energiebronnen te gebruiken.

3. Behaald resultaat en lopende projecten in Beemster

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van al uitgevoerde duurzaamheidsprojecten/acties. Het is onze bedoeling dat met het onderstaande overzicht een illustratie wordt gegeven dat er hard wordt gewerkt en al veel bereikt is op het gebied van duurzaamheid binnen onze organisatie.

Energie en Landschap Des Beemsters

Sinds enige jaren is het gemeentelijk projectteam energie en landschap van Des Beemsters actief. Het doel van het projectteam is om de natuurlijk aanwezige energiebronnen zo veel mogelijk op eigentijdse wijze (her) in te zetten als herinstructie van de directe relatie tussen energie en landschap om daarmee bij te dragen aan een begin van de mogelijke "energieneutraliteit" in De Beemster. In het provinciaal klimaatbeleid is deze doelstelling en werkwijze benoemd als een van de gepubliceerde en gesubsidieerde Kroonprojecten van Noord-Holland.

Door het projectteam wordt ingezet op een verdergaande toepassing van brongas, zonne-energie, nuttige toepassing van vrijgekomen warmte, koude/warmte opslag, kleinschalige vormen van windenergie en op de toepassing van biogas (mestvergisting).

Daarnaast wordt door het projectteam ingezet op maximale participatie van alle bewoners en bedrijven van de gemeente Beemster. Een voorbeeld daarvan is dat in mei of juni 2011 een conferentie over duurzaamheid en innovatie "Beemster Bronnen" wordt georganiseerd, voor de burgers en bedrijven in de Beemster en omstreken. Het doel van deze conferentie zal zijn om duurzame initiatieven in de regio te initiëren. Als bijlagen voegen we belangrijke achtergrond documenten over de conferentie het projectteam Des Beemsters toe.

Bijlage 1: Informatie over de conferentie duurzaamheid "Beemster Bronnen".

Bijlage 2: Des Beemsters projectopzet.

Bijlage 3: Projectopzet ten behoeve van de Kroonprojecten van Provincie Noord-Holland.

Energiebesparing duurzaamheid in het gemeentehuis.

Op dit moment is een bestaande gemeentelijke projectgroep in een ver gevorderd stadium om te komen tot het voorstellen van energiebesparende maatregelen ten behoeve van het gemeentehuis. De projectgroep is daarbij ondersteund door het adviesbureau EPA Plan B.V. Dit bureau heeft een energieonderzoek verricht en concrete aanbevelingen gedaan ten aanzien van de energiebesparingsopties. In navolging van het gemeentehuis zal worden voorgesteld om soortgelijk energieonderzoek bij alle gemeentelijke gebouwen uit te voeren.

Oplaadpunt voor elektrisch vervoer Middenbeemster

In 2011 zal in de gemeente Beemster een oplaadpunt voor elektrisch vervoer worden geplaatst. De meeste voorbereidingen hiervoor zijn reeds uitgevoerd.

Het initiatief is genomen door de stichting e-laad.nl. Dit is een niet commerciële organisatie samengesteld uit een samenwerking tussen alle netbeheerders. Het doel van de stichting is om elektrisch vervoer te stimuleren en om informatie te verzamelen over het laadgedrag van elektrisch vervoer rijders. Deze informatie is nodig om het effect van elektrisch vervoer op het elektriciteitsnet te bepalen. Aangezien een zo groot mogelijke toepassing van duurzamere energievormen binnen het collegeprogramma en het toekomstig gemeentelijk beleid past is dit initiatief zeer positief ontvangen met als resultaat dat we een elektrisch oplaadpunt in de gemeente Beemster willen realiseren. Ook de stadsregio ontwikkelt initiatieven. Hierbij zoekt de gemeente aansluiting.

LED- verlichting voor openbare ruimte

De toepassing van de zeer energiezuinige LED- verlichting in de openbare ruimte vindt op steeds grotere schaal plaats. In 2010 er in de gemeente Beemster met succes een proefproject gestart met LED- verlichting. De verwachting is dat de toepassing sterk zal groeien. Ook dient te worden overwogen of in bestaande situatie de verlichting dient te worden vervangen. Ter benodigde kennisvermeerdering in de organisatie hebben in 2010 twee medewerkers uit de organisatie een leergang LED- verlichting gevolgd.

Duurzaamheid bij bedrijven

In het kader van de Wet milieubeheer worden bedrijven gecontroleerd. Energiebesparing is een zeer belangrijk aspect tijdens deze controles. Bij de grotere energieverbruikers kan een energieonderzoek worden afgedwongen. Belangrijker is echter nog dat de milieu-inspecteurs een adviserende rol hebben inzake duurzaamheid. Energiebesparing blijft daarbij het belangrijkste speerpunt. In situaties waarbij wettelijk geen maatregelen kunnen worden afgedwongen is dus een belangrijke rol weggelegd voor onze handhavers. De gemeente zorgt er voor dat zij de kennis daartoe bezitten en behouden om deze taak uit te voeren.

Duurzaam afvalbeleid

Ingezet wordt op een verdere scheiding van huishoudelijk afval zodat steeds minder afval aangeboden wordt aan afvalverbrandingcentrales. Hierdoor wordt minder CO2 uitgestoten.

4. Hoofdpijnen van beleid/kaderstelling

Door het Rijk zijn een aantal hoofdthema's benoemd die aan de hand van de grootste milieuwinst zijn samengesteld. In combinatie met de lokale wensen en de specifieke gebiedskenmerken van de gemeente Beemster worden in dit hoofdstuk de hoofdpijnen van het beleid geschetst. Inzet van de gemeente zal moeten leiden tot een zichtbare verbetering van de energiebalans. Er zal sprake zijn van intensivering van beleid ten aanzien van nieuwbouw, gemeentelijke gebouwen en verkeer en vervoer en in het algemeen de inzet op duurzame energie. In het kader van integrale beleidsvoering zijn dit onderwerpen die vooral neerslaan in een meerjareninvesteringsnota. Hiertoe zullen in de desbetreffende meerjaren investeringsplannen, duurzaamheidstoetsen worden opgenomen. In deze nota zullen we inzetten op vijftal hoofdpijnen die we hieronder zullen toelichten.

1. nieuwbouw; duurzame uitvoering "vierde kwadrant"
2. gemeentelijke gebouwen/voorzieningen
3. duurzame landbouw

4. verkeer en vervoer
5. revolverend energiefonds

Als uitwerking van de genoemde speerpunten en hoofdlijnen zullen een aantal samenhangende maatregelen worden geformuleerd. Aan de speerpunten en de bijbehorende maatregelen zal indien mogelijk een fasering en prioriteit worden gekoppeld. Ook zullen een aantal maatregelen nog nader uitgewerkt moeten worden. Met name om een goed beeld te krijgen van de financiële haalbaarheid is deze uitwerking nodig.

ad 1 Nieuwbouw: duurzame uitvoering vierde kwadrant

Het thema waar heel veel milieuwinst is te behalen betreft nieuwbouw. De gemeente Beemster staat voor de komende jaren nog voor een flinke woningbouw opgave. Met name voor het vierde kwadrant biedt dit nog volop kansen. Om maximaal profijt te kunnen hebben van een duurzame aanpak zal duurzaamheid zo vroeg mogelijk in het gehele gebiedsontwikkelingsproces, een volwaardige plek moeten krijgen. Voor Beemster een goede mogelijkheid om veel ambities te verwezenlijken.

In navolging op vele woonwijken in Noord-Holland zet de gemeente Beemster in op het zo duurzaam mogelijk uitvoeren van het "vierde kwadrant" in Middenbeemster. Dit is ook een van de doelstellingen die in het collegeprogramma is genoemd.

Als imago building en voorbeeldfunctie een mooie kans. Daarnaast is een mix van de toepassing van vormen van duurzame energie en andere duurzaamheidsmaatregelen een goede invulling van de vele ambities die leven in de gemeente Beemster. De duurzame uitvoering van het "vierde kwadrant" zal ook als thema terugkomen op de agenda van de geplande conferentie duurzaamheid "Beemster Bronnen" in het voorjaar van 2011.

Samenhangende maatregelen die kunnen bedragen aan een duurzame uitvoering "vierde kwadrant":

- Onderzoek doen naar de maximale inzetbaarheid van duurzame energiebronnen ten behoeve van de nieuwbouw. Met name dient onderzocht te worden of in de concrete situatie de toepassing van zonnepanelen, biogas en warmtepompen mogelijk zal zijn. Het bovenstaande onderzoek zal in deze mate niet meer kunnen opgaan voor de nieuwbouw van Zuidoostbeemster. Waar mogelijk is de inzet van duurzame energie uiteraard wel een optie.
- Energiebesparing- en duurzaamheidsdoelstellingen opnemen in een eventueel Meerjaren Ontwikkelingsplan en in omgevingsbeleidsdocumenten (structuurvisie/ bestemmingsplan/ weldstandsnota enz).
- Afspraken maken over energiebesparing en duurzaamheid met ontwikkelaars en verhuurders bij nieuwbouw (prestatiecontracten).
- Onderzoek doen naar mogelijke financieringsconstructies voor zowel particulieren als marktpartijen.
- Streven naar zongerichte verkaveling bij nieuwbouw en uitbreidingsplannen.
- Onderzoek doen of nieuwe wijken en wegen duurzaam ontworpen kunnen worden volgens de VPL- (vervoersprestatie op locatie) aanpak en verkeersassen conform het LAGAS (langzaam rijden gaat sneller) principe.

Het CO₂ Servicepunt van de provincie Noord-Holland ondersteunt (vanwege het hoge ambitieniveau) met name de projecten met energieneutrale doelstellingen, zowel financieel als op technisch gebied. Ingezet zal worden om door maximale samenwerking zoveel mogelijk ondersteuning te verkrijgen. Ook is samenwerking met het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (NHN) een mogelijkheid.

ad 2 gemeentelijke gebouwen en voorzieningen

Ten aanzien van de voorbeeldfunctie van de gemeente Beemster zal ingezet worden op energiebesparing en verduurzaming van alle gemeentelijke gebouwen in de gemeente Beemster.

- Het laten uitvoeren van een energieonderzoek in alle gemeentelijke gebouwen. Bevorderen dat energiebesparende maatregelen uitgevoerd kunnen worden (aanhaken bij acties van bestaande projectgroep).
- Streven naar een duurzaam (energie) inkoopbeleid voor onze gemeentelijke organisatie (aanhaken bij acties van op te richten projectgroep).
- Streven om in nieuwe situaties in de openbare ruimte alleen nog maar LED- verlichting toe te passen. Voor bestaande situaties onderzoeken of vervanging van conventionele verlichting vervangen kan worden door LED- verlichting.
- Onderzoek doen naar de mogelijkheid van een mobiliteitsplan met daarin minder energieverbruikende vervoersopties voor burgers, eigen personeel en opdrachtnemers. Eventueel als onderdeel van een verkeer- en vervoersplan. Het personeel stimuleren gebruik te maken van openbaar vervoer.

ad 3 duurzame energie en landbouw

- Zoveel mogelijk aanhaken bij de resultaten van de projectgroep Energie en Landschap in het kader van Des Beemsters.
- Partijen (boeren en bedrijven) stimuleren om in ketenverband gebruik te maken van biovergistingstechnieken teneinde de resultaten hiervan terug te geven aan de buurten en dorpen binnen de gemeente en waar mogelijk in de regio.
- Met de provincie afspraken maken over het samenhangend gebruik van vergistingsinstallaties en derhalve de keuze voor een of meer grotere centrales met inachtneming van de gevolgen voor het landschap.
- Bevorderen van ruimtelijk verantwoorde inzet van zonne-energie.
- Onderzoek om maximaal in te zetten op het gebruik van duurzame energie. Binnen het project Energie en Landschap wordt vooral ingezet op nieuwe energievormen. Er wordt met name ingezet op verdergaand onderzoek en gebruik naar biogas en het plaatsen van een biogasinstallatie(s) op Beemster grondgebied.
- Onderzoek naar de haalbaarheid van de toepassing van warmte/koude opslag, zonne-energie, kleinschalige vormen van windenergie enz. De haalbaarheid kan door middel van een duurzame energiescan getoetst worden.

ad 4 verkeer en vervoer

- In een mogelijk op te stellen verkeer- en vervoersplan een relatie leggen met deze nota duurzaamheid. Realisatie van een oplaadpunt voor elektrische voertuigen en elektrisch vervoer en een elektrisch gemeentelijk wagenpark zoveel mogelijk stimuleren. Bij aanschaf dienstauto's streven naar aanschaf in klasse A en B van de Energie-etikettering. Waar mogelijk extra vulpunten voor alternatieve brandstoffen realiseren.
- Streven naar een zo autoluw mogelijke nieuwbouw in Zuidoostbeemster.
- Het stimuleren van het gebruik van schone en zuinige voertuigen
- Onderzoek naar het voeren van een actief fietsbeleid met een optimale fietsinfrastructuur. (goede stallingmogelijkheden en het uitvoeren van publiekscampagnes).
- Onderzoek doen of nieuwe wijken en wegen duurzaam ontworpen kunnen worden volgens de VPL (vervoersprestatie op locatie)- aanpak en verkeersassen conform het LAGAS (langzaam rijden gaat sneller) principe.
- Inzetten op het opnemen van emissie-eisen in concessies voor contractvervoer (OV). Aansluiting zoeken (waar mogelijk) bij het beleid van Stadsregio.

ad 5 energiefonds

- In diverse gemeenten is inmiddels ervaring opgedaan met een revolverend energiefonds. Het voorstel is om ook voor de gemeente Beemster een dergelijk fonds in te stellen. De bedoeling is om in de komende maanden een benchmark-onderzoek te doen naar de werking van een dergelijk fonds.
- Vanuit een dergelijk fonds zouden bijvoorbeeld microkredieten voor burgers en bedrijven beschikbaar kunnen komen in een omvang van € 3000,- tot € 10.000,- bijvoorbeeld om de energieprestaties van bestaande woningen te verbeteren, dan wel nieuwe technieken te gebruiken die ook tot dit resultaat leiden.
- Het fonds kan ook worden gebruikt om deel te nemen in plannen voor bovenlokale initiatieven die nieuwe of bestaande energieondernemingen nemen

5. Prioritering, fasering en financiering

Proritering en fasering

Duurzame uitvoering "vierde kwadrant"

De gemeente Beemster zet in op een zo duurzaam mogelijk vierde kwadrant en op de lange termijn op een steeds duurzamere gemeente. In de komende maanden zal moeten blijken in wat voor mate het "vierde kwadrant" duurzaam uitgevoerd kan worden. Onderzoek zal gedaan moeten worden naar met name de technische en financiële haalbaarheid.

De genoemde maatregelen betreffen overigens geen limitatieve opsomming maar geven een richting aan. De verwachting is dat eind 2011 duidelijk zal worden in welke mate het vierde kwadrant duurzaam kan worden uitgevoerd. Interne samenwerking met het gemeentelijk projectbureau woningbouw en de projectgroep Energie en landschap van Des Beemsters, en de externe samenwerking met de provincie Noord-Holland en mogelijke andere externe partners zal essentieel zijn.

Energiebesparing in gemeentelijke gebouwen

Een andere speerpunt van beleid in deze nota betreft energiebesparing in de gemeentelijke gebouwen. Voor wat betreft de mogelijkheden in het gemeentehuis bevinden de conclusies zich al in een finaal stadium. Voor wat betreft de overige gemeentelijke gebouwen is dit nog niet het geval. Inzet zal in eerste instantie een energieneutraal gemeentehuis zijn.

Voor wat betreft de conclusies ten aanzien van mogelijke besparingen en investeringen voor het gemeentehuis zal de komende maanden uitsluitel worden verwacht. Ten aanzien van de uitvoering van energieonderzoek voor de overige gemeentelijke gebouwen verwachten we in juni 2011 uitsluitel. Hiervoor zal een nadere uitwerking noodzakelijk zijn.

Duurzame energie en landbouw

Voor dit speerpunt zal voor een groot deel aangehaakt worden aan de projectgroep Energie en Landbouw van Des Beemsters. Ontwikkelingen bevinden zich voor dit speerpunt al in een vergevorderd stadium. Toch zullen er met name in de samenwerkingsvormen nog verdergaande resultaten zijn te behalen. Verwezen kan onder andere worden naar de uitgave van de provincie "klimaatbeleid in uitvoering" de Duurzame Kroonprojecten in Noord-Holland. Hierin neemt het speerpunt Duurzame energie en landbouw voor de gemeente Beemster een prominente rol in.

Ook verwijzen wij naar de twee toegevoegde bijlagen waarin achtergronden en projectvoorstellen van Des Beemster zijn opgenomen. In het kader hiervan zal in het voorjaar van 2011 een grote Beemster duurzaamheidsconferentie worden gehouden. Op deze conferentie zullen de Beemster bronnen centraal staan maar ook alle speerpunten van het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Beemster de revue passeren. Speciaal doel van de conferentie is het vergroten van draagvlak bij alle mogelijke doelgroepen en het vormen van onorthodoxe allianties om doelstellingen sneller te verwezenlijken.

Door het college zal ingezet worden op een direct akkoord om de samenhangende maatregelen behorende tot deze hoofdlijn van beleid uit te voeren. Voor de fasering betekent dit dat we in 2011 en 2012 de voorgestelde maatregelen willen uitvoeren.

Verkeer en vervoer

Binnen dit speerpunt van beleid zal vooral ingezet worden op het stimuleren van elektrische voertuigen, elektrisch vervoer en een elektrisch gemeentelijk wagenpark. Bij aanschaf van dienstauto's streven naar aanschaf in klasse A en B van de Energie-etikettering. Waar mogelijk extra vulpunten voor alternatieve brandstoffen realiseren. Ook het streven naar een zo autoluw mogelijke nieuwbouw in Zuidoostbeemster staat als prioriteit op de lijst. Een concrete uitwerking van het bovenstaande wordt in september 2011 verwacht.

Energiefonds

De komende maanden zal onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheid om voor de gemeente Beemster gebruik te maken van een energiefonds om duurzaamheidsmaatregelen

te financieren. De verwachting is dat we in juni 2011 nadere informatie kunnen verschaffen over het gebruik van een energiefonds.

Financiering

Alle investeringen dienen in principe op duurzaamheid te worden getoetst en via reguliere investeringsschema's worden doorgevoerd.

Gebruik gelden NUON

De verwachting is dat voor de aanpassing van de gemeentelijke gebouwen en uitvoering van de energiebesparende maatregelen een bepaalde investering nodig zal zijn. Zodra deze bedragen bekend zijn, zullen we voorstellen doen om via een mogelijk energiefonds uitgaven te realiseren. Uit het mogelijke energiefonds kan er een startvoorziening onder bepaalde voorwaarden mogelijk worden gemaakt. Over de hoogte van het energiefonds zullen ook nog voorstellen worden gedaan.

6. Conclusies/samenvatting

Deze nota bevat ambities en richting van beleid. De raad wordt nadrukkelijk gevraagd de richting in het beleid te ondersteunen. De gemeente neemt waar zij dat kan een initiërende rol, maar zet vooral in op eigen werkzaamheid van burgers, bedrijven en instellingen. Door middel van een mogelijk energiefonds kunnen onder andere initiatieven uit die hoek worden versterkt.